

spektører Rolf Ekéus og Scott Ritter. For Iraks befolkning har nu i årevis været afskåret fra en adgang til de mest basale fornødenheder såsom rent drikkevand, mad og medicin, der bare i tilnærmelsesvis grad matcher behovene.

FN skønner, at op imod 1 mio. børn er døde som følge af under- og fejlernæring samt de følgelidelser, der knytter sig dertil.

Begrebet »rettidig omhu« er af afgørende betydning i denne sammenhæng. I sommeren 1992 stod våbeninspektørerne fra UNSCOM uden for det irakiske landbrugsministerium efter et tip om, at man dér ville kunne finde et arkiv, som én gang for alle ville skabe et overblik over Iraks militære anlæg, militære slagkraft, våbenproduktion samt militære planer. Med Sikkerhedsrådet og en stribe FN-resolutioner i ryggen omringede UNSCOM Landbrugsministeriet, men blev forment adgang af irakerne.

Fordi irakerne obstruerede våbeninspektionens arbejde, måtte FN's udsendte våbeninspektører tilbage til Sikkerhedsrådet for dér at få fornyet deres mandat og dermed få præciseret, at der ville blive slået hårdt ned på Irak, hvis landet ikke efterlevede resolutionen og gav UNSCOM adgang. Sikkerhedsrådet var efter mødet med våbeninspektørerne på nippet til at vedtage en udtalelse – med Frankrigs og Kinas overraskende billigelse – som i skarpe vendinger ville fordømme Saddam Hussein, og som ville påpege, at en fortsat umuliggørelse af våbeninspektionen ville få alvorlige konsekvenser for Irak. Men USA bakkede ud. USA var imod al fornuft og al forventning den nation, der ikke ønskede en skærpet tone over for Irak. Dette står stadig som en gåde.

De tidligere våbeninspektører Rolf Ekéus og Scott Ritter har begge siden højtlydt indret sig over, at Washington pludselig tog brodden af Sikkerhedsrådets udtalelse. USA nedtonede altså sprogbrugen og sendte derved et klart signal til Saddam Hussein om, at USA ikke var klar til at gå i krig på det tidspunkt – eller på det foreliggende grundlag.

Alligevel kan det undre, for dér stod UNSCOM næsten med nøglerne i hænderne til det materiale, som én gang for alle kunne give et samlet billede af Iraks militære overvejelser og slagstyrke. Man havde med Scott Ritters ord mulighed for at pågribe gerningsmanden med den

så omtalte ryggede pistol i hånden. Alligevel ville amerikanerne ikke være med.

Hvis USA i alle disse år har været bekymret for det manglende demokrati i Irak og har haft alvorlige grunde til tro, at Irak skulle udgøre en seriøs trussel mod USA eller vesten, så udviste man ikke rettidig omhu.

Siden har våbeninspektørerne forelagt Sikkerhedsrådet den ene rapport efter den anden. Hver gang har USA hævdet at være i besiddelse af yderligere kompromitterende materiale om Irak. Og hver gang har USA forsømt at præsentere FN og skiftende våbeninspektioner for den relevante dokumentation og dermed de oplysninger, som kunne have lettet våbeninspektørernes opgave og overbevist Sikkerhedsrådet om nødvendigheden af en evt. hårdere kurs.

Det samme er sket i eskaleringen af Irakkrisen siden den 11. september 2001. Den amerikanske regering har endnu ikke løftet bevisbyrden og påvist en forbindelse mellem Irak og terrornetværket al-Qaeda og ej heller leveret afgørende beviser på Iraks besiddelse af masseødelæggelsesvåben. Under overskriften »CIA: Bush overdriver forbindelse mellem Irak og al-Qaeda« beretter Ritzau, at CIA undsiger sin egen regering i brugen af den dokumentation, som CIA selv har leveret.

Den nuværende våbeninspektion under Hans Blix har gentagne gange bedt Sikkerhedsrådet om mere tid. USA, Storbritannien og den danske regering m.fl. har systematisk markeret sig på en måde, som har lagt et urimeligt pres på Sikkerhedsrådet og dermed sat FN som institution i det allerede omtalte dilemma. USA har med støtte fra bl.a. den danske regering dermed bidraget til at kortslutte våbeninspektørernes arbejde. Fra dansk side er der tale om et brud på en mangeårig tradition, for USA er der mere tale om reglen end om undtagelsen. Tilbage står, at regeringen med sin beslutning om ikke at basere sig på FN og på Sikkerhedsrådet har placeret Danmark i en ikke alene helt uvant, men også folkeretlig ulovlig situation. Denne ekstreme situation bliver båret igennem med det yderste af de parlamentariske negle og med det tyndest tænkelige mandat, og der er således tale om et alvorligt brud på parlamentarisk sædvane. Danmark står nu med kun en håndfuld lande i et skarpt modsætningsforhold til verdenssamfundet.